

SLOVENSKI NAROD

Izbaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 80 petil 2— Din. do 100 vrt 2.50 Din. večji inzerati petil vrt 4— Din. Popust po dogovoru. Inzeratni davek posebej.
Slovenski Narod velja letno v Jugoslaviji 240.— Din, za inozemstvo 420.— Din.

Upravišтво: Knafljova ulica št. 5, pritličje. — Telefon 2304.

Uredništvo: Knafljova ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon 2034.

Argumenti vladne večine - razgrajanje in kričanje

Vladna večina odklanja zahtevo KDK, da se napravi konec škandalom z glavnjačo. — Skupščinski tajnik je vsemogočen. — Interpelacija o ukinitvi poštne direkcije v Splitu

Beograd, 8. marca. Debat o razme-
rah v glavnjači, ki jo je s svojim pred-
logom ponovno sprožila KDK na več-
rajsnji seji Narodne skupščine, se je za-
vlekla pozno v noč. Govorniki KDK in
zemljoradniki so iznesli še celo vrsto
kričev primerov o neverjetnem nasilju
in naravnost inkvizitorskih metodah
beograjske policije, ki so vzbudili ne-
le v Narodni skupščini, marveč v vsej
javnosti veliko pozornost. Govorniki so
najodločneje zavračali izgovore beo-
grajske policije. Splošno presenečenje
pa so vzbudila odkritja poslancev KDK
o načinu preiskave, ki jo je uvedel dr.
Korošec kot notranji minister. Vladna
večina je sicer skušala s prekanjem
in razgrajanjem motiti izvajanje govor-
nikov, vendar pa so bile njihove z do-
kumenti podprte navedbe tako konkre-
tne, da jih tudi dr. Korošec v svojem od-
govoru ni mogel zanikati. Pred za-
ključkom debate je v svoji izjavi po-
vdarjal, naj takih stvari ne iznašajo v
javnost, češ, da škodujejo ugledu dr-
žave. Opozicija je ta zagovor odkla-
njala z ugotovitvijo, da škoduje ugledu
države najbolj vlada sama s tem, da
sistem glavnjače zagovarja in ščiti. Se-
le pozno zvečer je prišlo končno do
glasovanja, pri katerem je vladna večina
predlog KDK, naj bi notranji mi-
nister podal poročilo o dosedanjih rezul-
tatih preiskave, odklonila.

Vzorna skrb za gladujoče

Nato je prišel v debato še drugi
mujni predlog KDK, glede izvrševanja
zakona o prehrani pasivnih krajev. Po-
slanec Mate Klarič je v utemeljevanju
tega predloga, v katerem zahteva KDK
od ministra za socialno politiko pojas-
nila o izvajanju zakona, navedel never-
jetne zlorabe in partizansko postopanje
pri razdeljevanju hrane in podpor
gladujočemu prebivalstvu. Tudi ostali go-
vorniki opozicije so ostro kritizirali par-
tizanski sistem razdeljevanja podpor,
vendar pa je vladna večina predlog od-
klonila.

S proračunom se jim zelo mudi

Šele ob 22. je Narodna skupščina
končno prešla na proračunsko debato.
V piklih treh urah je vladna večina spre-
jela zopet dva proračuna in sicer pra-
račun ministrstva za vojno in mornari-
co in proračun ministrstva za javna
dela.

Vojni minister general Hadžić je v
svojem ekspoziciji povdarjal, da je pra-
račun manjši, kakor pa proračun drugih
držav in celo takih, ki bi morale biti
razorožene. Stalni kader šteje 95.000
mož. Ministrstvo posveča veliko pozor-
nost letalstvu in obrambi naše morske
obale.

Minister za javna dela Pera Marko-
vič je v svojem ekspoziciji navedel, da
obstoja glavno delo tega ministrstva v
vzdrževanju cest. Vseh državnih cest je
13.332 km. Povprečno stane vzdrževa-
nje enega kilometra 17.000 Din. prora-
čun pa predvideva samo 7500. Po kratki
razpravi je Narodna skupščina ob 1.
zjutraj sprejela tudi ta proračun, na kar
je bila seja zaključena.

Zopetni konflikt radi zapisnika

Beograd, 8. marca. Današnja se-
ja Narodne skupščine, ki je pričela šele
ob 3 četrt na 11., je bila zopet zelo vi-
harna. Zlasti med govorom g. Stepana
Radića je prišlo do tako strahovitih
prerekanj, da govornika sploh ni bilo
slišati.

Za takoj začetkom se je prišlo do
hudega prekanja radi postopanja
tajnika Valterja, ki tudi v zapisniku
včerajšnje seje ni ugotovil, da je KDK
pred pričetkom proračunske razprave
zastupila dvorano. Posl. Banković je
proti temu najodločneje protestiral,
poudarjajoč, da KDK ne zastopa zgolj
Hrvatov, ki jih sedanja vlada prezira,
kar dokazuje že njena sestava, marveč
vse prečanske kraje. Narodna skupšči-
na je že včeraj sklenila, da se mora od-
sotnost KDK, ki pomeni vsakokrat ve-
žen dogodek, ugotoviti tudi v zapisni-
ku, in zato je naravnost škandal, da se

upa skupščinski tajnik tej jasno izra-
ženi volji protiviti. Predsednik Narod-
ne skupščine izjavlja, da on sicer sprej-
me zahtevo KDK, ne ve pa, ali bo na
to pristal g. tajnik. Pri glasovanju je
vladna večina med burnimi protesti
KDK zahtevo posl. Bankovića odklo-
nila.

Ukinitev poštne direkcije v Splitu

Nato je prišla v debato interpelacija
poslanca KDK dr. Prvislava Grisogona
glede ukinitve poštne direkcije v Spli-
tu. Minister pošte Vlakjo Kocić je v
svojem odgovoru naglašal, da je tudi
njemu dobro znano, da ima Italija do-
bro organizirano pošto službo, na kar
se sklicuje interpelant. Redukcija pošt-
ne direkcije v Splitu je v zvezi z izva-
janjem splošne štednje v državnem go-
sposdarstvu in je bila prav tako ukinitja
direkcija v Beogradu in na Cetinju. Na
ta način doseženi prihranek znaša 2
milijona. Uverjen na je, da poštni pro-
met radi tega ne bo trpel.

Nato je povzel besedo interpelant
dr. Grisogono, ki je v svojem govoru
omenjal važnost poštne direkcije v
Splitu in povdarjal, da je bila ta di-
rekcija ustanovljena že l. 1857. Avstri-
ja se je dobro zavedala važnosti Pri-
morja in je zato ustanovila direkcijo,
če tudi je bilo takrat v vsej Dalmaciji
komaj 10 poštних uradov. Danes ima-
mo nad 200 pošt, a vlada je smatrala
za potrebno, da ukine to direkcijo.
Italija, ki ima samo malo ozemlje
okrog Zadra in par otokov, je ustano-
vila za te pokrajine svojo direkcijo.
Upoštevati pa je tudi treba, da je ob-
stoj poštne direkcije v Splitu potreben
že radi tega, da vzdržuje zvezo s po-
morskimi oblastmi. A tudi v vojaško-
obrambenem oziru je splitska poštna
direkcija izredne važnosti. Če je sma-
trala vlada redukcijo poštних direktij
za neobhodno potrebno, zakaj ni re-
ducirala n. pr. poštne direkcije v Sa-
rajevu, ki ima za 880% manj prometa,
kakor splitska.

Nato je povzel besedo Stepan Ra-
dić, ki je obširno govoril o pomenu
Primorja in o važnosti splitske direk-
cije. V svojem govoru se je dotaknil
tudi posledic svetovne vojne. Radikali
in klerikalci pa so začeli tako kričati,
da ni bilo mogoče razumeti niti ene be-
sedice. Poslužili so se zopet svoje
stare taktike in podtaknili g. Radiću,
da je označil Srbijo kot povzročiteljico
svetovne vojne ter so radi tega upri-
zorili strahovit kraval. G. Radić je na-
to podal striktno izjavo, da ni nikdar
rabil nobene take besede, ker ni vajen
pljuvati v lastno skledo in dolžiti svo-
jo lastno državo.

Nato je govoril še radikal Puniša
Radić, ki se je bavil v svojem govoru
z zaslugami Srbije v svetovni vojni. Po
njegovem govoru je bila seja ob 13.30
prekinjena in se nadaljevala ob 17.

Seja ministrskega sveta

Beograd, 8. marca. Med sejo Narodne
skupščine se je vlada umaknila v minist-
rsko sobo, kjer se je nato vršila seja mi-
nistrskega sveta, ki je trajala do 13.30. Kakor
se izve, je razpravljali ministrski svet o
načinu razdelitve svote 150 milijonov Din,
določene za prehrano pasivnih krajev. Ka-
kor vse kaže, Slovenija podpre iz te svote
ne bo deležna. Na dopoldanski seji ni
prišlo do nikakih sklepov in se bo seja ob
7. zvečer nadaljevala.

Žrebanje drž. raz. loterije

Beograd, 8. marca. Pri današnjem žre-
banju državne razredne loterije so bili izre-
bani sledeči večji dobitki: 60.000 Din je zadel
srečka št. 21.360, 40.000 Din je zadel srečka
št. 119.772, po 10.000 Din sta zadeli srečki
35.699 in 93.603, po 8000 Din so zadele srečke
7002, 31.820, 41.304. Razum tega je bilo iz-
žrebanih še cela vrsta manjših dobitkov.

Darujte za spomenik
kralja Petra Osvoboditelja

Režim Glavnjače se ne bo dolgo držal

Vse je nezadovoljno z obnovljeno Vukičevićovo vlado. — Po-
litični krogi pravijo, da je skorajšnji padec hegemonističnega re-
žima neizogiben. — Nezadovoljstvo med demokrati.

Beograd, 8. marca. Politični krogi
ugotavljajo, da je odločna akcija KDK
spravila vlado v skrajno mučen položaj in
zelo omajala njene temelje. Četudi je bilo
splošno znano, da obnovljena Vukičeviće-
va vlada nima druge naloge, nego da
sprejme proračun, so vladni krogi do zad-
njega razvijali načrte za nadaljnje delo in
zatrjevali, da bo Vukičevićeva vlada ostala
še dolgo na krmilu. Zadnje dni pa kažejo
dogodki v Narodni skupščini, kakor tudi
splošni razvoj politične situacije, da je ta-
koj po zaključku proračunske razprave
pričakovati nove vladne krize. To prizna-
vajo tudi beograjski vladni listi. Zlasti
«Pravda», ki je organ demokratske stranke,
piše, da se tako v demokratskih kakor
radikalnih krogih sedaj že zatrjuje, da je
tako po sprejetju proračuna sprememba
vlade neizbežna. Demokrati so glede tega
sicer še vedno rezervirani, radikali pa, iz-
vzemši par najožjih pristašev g. Vukičevi-
ća, kojih položaj je odvisen od njegove
mišlosti, priznavajo, da bo prišlo morča že
tekotom prihodnjih dni do radikalnim izpre-
memb. Priznavajo popolno upravičenost
zahtev KDK in uvidevajo, da so reforme,
ki jih zahteva KDK, absolutno potrebne.
Zavedajo pa se tudi, da je izvedba teh re-
form brez sodelovanja KDK nemogoča.
Ugledni radikalni prvaki, ki velja za pri-
staša sedanjega režima, je snoči izjavil va-
šemu dopisniku, da sedanja vlada psiholo-
ško ni enotna in da nemalovno mora priti
na krmilo druga vlada.

Tudi v splošnem je opažati, da smatrajo
sedanje vlado zgolj za začasno. V minist-
rstvih opravljajo le tekoče posle, dočim so
vsi važnejši problemi stavljeni z dnevnega
rva čer čaka vse, da pride na krmilo nov
režim, ki bo zmogel in sposoben, da uredi
vsa ta velika vprašanja.

Režimovci so si prizadevali, da bi si z
zakonom o prehrani pasivnih krajev pridobi-
li, zaupanje javnosti, toda to nado so po-
klicala odkritja KDK, da se tudi in pereče

socialno vprašanje izkorišča v nečuvne
partizanske svrhe. Verjemo je, da si bodo
g. Vukičević in njegovi kleroradikalni za-
vezniki, tudi še na razne druge načine pri-
zadevali, da se izognejo skorajšnemu pad-
cu vendar pa so politični krogi uverjeni,
da je vsaka taka akcija zamaša. Vukičevi-
ćem režim je v narodu tako diskreditiran,
da ne more nikdar več računati, da bi do-
bi še kdaj zaupnico.

Demokratom se njihovo zavzetištvo z
g. Vukičevićem brklo maščuje. Močnejši
češ morajo v skupščini zagovarjati režim
glavnjače in si tako sami podirati šance,
ki so jih imeli med narodom. Jokler so sta-
li s KDK na skupni liniji združeno demo-
kracije. Opaža se, da so demokratski po-
slanci vedno bolj nezadovoljni. To se opa-
ža tudi pri glasovanju in razpravah v Na-
rodni skupščini. Posebno značilno je bilo
včerajšnje glasovanje o zahtevi KDK gle-
de izpolnitve zapisnika, kar je večina
demokratskih poslancev glasovala z opozi-
cijo. Zlasti demokratski poslanci iz preča-
nskih krajev ne odobravajo politike g. Da-
vidovića in opaža se, da ostentativno ne
prihajajo na skupščinske seje.

O nezadovoljstvu, ki vlada v demokrat-
skih vrstah, obširno razpravlja tudi sno-
nja «Pravda», ki je o tem zelo dobro infor-
mirana. Med drugim celo poroča, da je ne-
zadovoljstvo prečanskih demokratov tako
veliko, da je v teku akcija za ustanovitev
posebne hrvatske demokratske stranke, ki
bi stopila slično kakor HSH in SDS z njimi
v najtesnejše sodelovanje v okviru
Kmečko demokratske koalicije. To akcijo
vedita bivši demokratski ministri dr. An-
gelinović in dr. Ivan Ribar. V beograjskih
političnih krogih je ta akcija vzbudila ve-
liko senzacijo, pa tudi presenečenje, ker
očitno niso pričakovali, da bi nastopila
v hrvatskih demokratskih krogih tako lu-
da reakcija. Z velikim zanimanjem vsi po-
litični krogi pričakujejo nadaljni razplet
dogodkov.

V ponedeljek se zapro naši kinematografi

Stavka vseh kinematografov v državi. — V Ljubljani ostane
45—50 uslužbencev na cesti. — Stavka pomeni za državno
blagajno hud udarec.

Ljubljana, 8. marca.

Kocka je torej padla! Ze tri mesece so
se širile vesti, da se v marcu zapro vsi ki-
nematografi v znak protesta proti davčne-
mu vijaku, ki je spravil tudi kinopodjetja
na rob propada. Te dni pa je dobila ta
vest konkretnije oblike. Vprašanje na-
daljnega obstoja kinematografov je stopilo
v akuten stadij. Ker vsi protesti, vse proš-
nje in vsa molestanja niso nič zalegla, so
se lastniki vseh kinematografov v državi
zedinili, da proglasijo generalno stavko in
da svoja podjetja zapro. V ponedeljek se
torej v vsej državi kinematografi zapro.

Samo še tri dni bo imela torej ljubljans-
ka kinopublika priliko, da poseda kinema-
tografske predstave, nato se vrata kinema-
tografov zapro, za nedogleda časa, morda
za več tednov ali celo mesecev. Položaj na-
ših kinematografov, zlasti pri nas v Slove-
niji, je postal naravnost neznosen. Davčne-
mu vijaku ni bilo dovolj, da so kinematog-
rafi že poprej životali in delali z veliko
izgubo. Prišla je oblastna skupščina s fa-
moznim predlogom, da je treba kinematog-
rafe obremeniti tudi z oblastno davčino,
z novimi takсами. Kaj mar oblastni skup-
ščini, če kinopodjetja propadajo, kaj ji
mar, če bo okoli 50 uslužbencev na cesti in
kaj ji mar, če bodo ljudje namesto v kino
hodili v gostilne in denar zapili? Bo že ne-
kako šlo so si mislili oblastni očeti. Toda
razmere jih bodo poučile drugače!

O ogorčenju lastnikov kinematografov
smo že opevovano poročali. Lastniki že na-
leto dni bijejo obupno borbo za svoj eksis-
tenčni minimum. Po kongresu, ki se je
vršil lani v Beogradu, je stopilo vprašanje
znižanja davkov zopet v ospredje. Povod
kongresa je bila finančnemu ministru
izročena posebna resolucija s postavkami,
v kateri so bile točno navedene vse zahteve
lastnikov kinematografov, statistično in na-
zorno je bilo navedeno poslovanje kinema-
tografov, njihovi dohodki, režijski stroški
itd. Toda na svojo resolucijo in na svoje
zahteve lastniki kinematografov do danes
niso dobili nobenega odgovora. Vlada ima

gluha ušesa in ne zdi se ji vredno, da bi se
pečala s takimi, po njegovem mnenju ma-
lenkostnimi vprašanji.

Mera je bila torej polna. Lastniki so u-
videli, da je vse njih prizadevanje zaman
in na seji eksekutivnega odbora v Zagrebu
je bilo sklenjeno, da se v znak protesta
izvede generalna stavka vseh kinematog-
fov v državi. Kako dolgo bo trajala stavka,
zavislo samo od dobre volje vlade. Mnenja
samo, da bi morala vlada že iz socialnih
razlogov proučiti in ustreči zahtevam last-
nikov kinematografov, kajti upoštevati je
treba dejstvo, da ostane radi te stavke
okoli 6000 kinematografskih uslužbencev
brez posla. Vsi nameščenci imajo že 15. t.
m. odpovedano službo. Kakšna usoda čaka
te nesrečneže, si lahko mislimo. Samo v
Ljubljani ostane okoli 50 uslužbencev brez
dela in kruha. Na drugi strani pa bi morala
vlada uvideti, kakšno škodo bo imela drža-
va od te stavke.

Kako važno postavko tvorijo za državno
blagajno dohodki od kinopodjetij, je raz-
vidno iz dejstva, da so vrgle kino predstave
v Ljubljani v januarju 78.30 odstotka držav-
nega veselilnega davka, dočim je odpadlo
na vse druge prireditve 21.70 odstotka tega
davka. Državna blagajna je prešla v februa-
ru od kinopredstav 49.75 odst. veselilne-
ga davka, od drugih prireditvev pa 50.25 od-
stotka. V januarju je bilo plačanega v Ljub-
ljani za vse prireditve davka s približki
140.664 Din. Od tega odpade samo na kino-
predstave 110.124 Din. Jasno je torej, da je
država zelo zainteresirana na veselilnem da-
vku od kinopredstav in da pomeni vsak dan
generalne stavke kinopodjetij za državno
blagajno veliko izgubo. Če smo prišli že ta-
ko daleč, da se gospoda na državnem krm-
lu ne zmeni za kulturne potrebe in narav-
no željo po razvedrilu, ki ga nudijo občin-
stvu kinopredstave, bi morala vsaj upošte-
vati, da bo imela država ogromno škodo, če
bodo kinematografi dlje časa zaprti, kar ni
izključeno, kajti podjetniki v borbi za ob-
stanek ne bodo popustili.

Iz ljubljanske kronike

Neprilike in težave posestnika
Jakoba. — Avanture kolesar-
skega tatu. — Hitro prijeta tatica.

Včeraj je bil izredno živahen mesečni
živinski sejem. Mnogi okoliški kmetje so
prigrali v Ljubljano živino. Iz slavnih Bevk
je prigral mladi posestnik Jakob na selem
bika, ki ga je prodal za približno 3000 Din.
Kupčijo so potem zalili z »likofom«. Dobro-
dušni Jakob je kmalu našel večjo družbo
znancev in prijateljev, ki so se ga oklenili,
so mu prav pridno pomagali prazni čaše.
Hodili so od gostilne do gostilne. Pili so v
prvi vrsti težkega dalmatinca. Končno je
zastavil Jakob ves blaten prijadral na Ma-
sarykovo cesto pred glavni kolodvor. Na-
meraval se je z večernim vlakom odpeljati
domov. Tam pa je začel razgrajati divlji,
besneti in suvati okrog sebe S pestjo je
sunil v prsa nosečo soprogo finančnega
paznika tako močno, da ji je postalo slabo.
Stražniki so imeli mnogo posla, predno so
ga spravili na stražnico, kjer je znova be-
nel. Z zelenim Henrikom so ga končno od-
peljali na glavni policijsko stražnico, kjer
so ga vtaknili v zapor. Tu je prenočeval.
Pri njem so našli še približno 2021 Din.

Danes zjutraj je ves skesan stal pred
dežurnim uradnikom in mu potožil svoje
gorje.

— Gospod, nič ne vem, kaj sem počel.
Bika sem na sejmu prodal, potem smo pa
pili in pili na »božje žlake«. Prokleti dal-
matinec! Ta me je vsega zmešal! —

Radi pijanosti in razgrajanja je bil kaz-
novan na precej občutno globo. Pa bil je
zadovoljen, samo da ga puste iz zapore. A
ni smel takoj v Bevke kajti popel se je
moral poravnati še z ono gospo, katero je
snoči tako močno sunil v prsa. Plačati je
moral precejšnjo odškodnino, nakar je ja-
dno odhitel proti kolodvoru s trdnim skle-
pom, da ne bo nikdar več po Ljubljani po-
pival s prijatelji in vinskih bratci.

Kolesarski tat Pavle Kogoj, o katerem
smo že včeraj poročali, je pol. nadzorniku
g. Močniku priznal že 9 tatvin koles, od teh
so že ugotovljeni 4 lastniki. Postopaj in
klatež Kogoj je premeral deloma peš, delo-
ma s kolesom že vso Slovenijo in tudi Hr-
vatsko Primorje. Mož pripoveduje o svojih
avanturah:

— Kaj mislite, da sem neumen, da bi
se kot rudar v Idriji mučil in garal. Raje
sem šel v bogato Jugoslavijo, kjer sem na
lahek način živel pol pitkega v gozdu. Jaz
sem izbran kolesar. Z vsakim kolesarskim
prvakom bi se upustil v tekmo. Bil sem
dlje časa na Sušaku. Tam so za take ljudi,
kakor sem jaz, prav dobre razmere. Poi-
skati niso tako sitni kakor v Ljubljani.

— Zakaj ste se vrnili v Ljubljano?

— Ah, Ljubljana je za nas — kolesarje
— najlepša domača vas. Tam v veži OUZD
je bilo vedno mnogo posla. Ta veža je prav
prikladna za kolesarske tatvine. Jemal sem
samo dobra in nova kolesa, ki sem jih po-
tem prodal po 300 — 500 Din. Imel sem
mного kupcev. Starih »kratež« nisem maral,
ker take robe nihče ne kupi.

Danes opoldne so Kogoj izročili dežel-
nemu sodišču ter ga iz policijskih zaporov
odvedli v preiskovalni zapor.

Marička K. ni niti sanjala, da bo tako
hitro prišla možu postave v roke. Danes
so jo prijeli, ker je ukradla za 1000 Din
raznega pisemskega papirja. Trgovski pot-
nik Matevž Dermalj je snoči okoli 23.45
prišel v gostilno Simona Dolenca v Flori-
janski ulici. Vosej kolo, na katerem je imel
privezan zavoj pisemskega papirja v vredno-
sti 100 Din, je pustil v veži. Čez nekaj
minut je zapustil gostilno, toda papir je ta-
čas izginil. Tatvino je takoj naznanil stra-
žniku. Sam ni mogel nikogar sumiti in tudi
v gostilni ni bilo takrat nobenega sumljive-
ga tipa. Marička je pač mislila, da bo na-
šla v zavrtku lepo blago za novo obleko,
pa se je zmotila.

Borzna poročila

LJUBLJANSKA BORZA.

Devize: Amsterdam 0—22.885, Ber-
lin 0—13.595, Bruselj 0—7.93, Budimpešta
0—9.95, Curih 1093.5—1096.5 (1095), Dunaj
7.9965—8.0265 (8.0115), London 277.12—
277.92 (277.52), Newyork 0—56.86, Pariz 0—
223.82, Praga 168.15—168.98 (168.55), Mi-
lan 299.6—301.6 (300.65, 300.5).

Efekt: Celjska 164—0, Ljubljanska
Kreditna 135—0, Praštediona 890—0, Kre-
ditni zavod 155—0, Vevče 135—0, Kr. in.
dr. 320—0, Ruše 265—280, Stavbna 56—0,
Sešir 125—0.

Lesni trg: Tendenca čvrsta. Zaklju-
čena sta bila 2 vagona buhovih hlodov, po-
polnoma ravnih, od 30 cm naprej, po vag.
nakl. post. po 250 za m³.

Deželni pridelek. Tendenca mirnejša.
Zaključkov ni bilo. Cena pšenici je nekoli-
ko popustila.

ZAGREBSKA BORZA.

Devize: Dunaj 801.75, Berlin 13.595, Lon-
don 277.52, Milan 300.575, Praga 168.55, Cu-
rih 10.95, Newyork 56.86, Pariz 223.82.

INOZEMSKA BORZA.

Curih: Beograd 9.13375, Dunaj 78.18,
Berlin 124.15, Praga 15.38, Milan 27.45, Pa-
riz 20.435, London 25.34, Newyork 519.40.

Dnevne vesti.

— Češkoslovaško odlikovanje naših parlamentarcev. V kabinetu predsednika Narodne skupščine je izročil češkoslovaški poslanik na našem dvoru Jan Šeba v torek našim parlamentarcem red Belega leva, s katerim jih je odlikovala češkoslovaška vlada. Odlikovani so bili Marko Trifkovič, dr. Ninko Subotić, Stepan Kobasica, Pavle Radić, dr. Jovan Radonić, dr. Slavko Šećerov, Salih Baljić, dr. Basariček, Jancz Strcin, Večeslav Vilder, dr. Kumanudi, zagrebški župan Heinzl, župan mesta Skoplja Nikola Sapundžić, splitski župan dr. Ivo Tartaglia in šef kabineta predsedstva Narodne skupščine Ranko Dostanić. Pavlu Radiću, Salihu Baljiću, Večeslavu Vilderju in Janczu Strcinu je izročil poslanik Šeba odlikovanja v kabinetu predsednika Narodne skupščine, ostalim pa na domu.

— Iz državne službe. Imenovani so: za veterinarja pri celiskem sreskem poglavarstvu s sedežem v St. Jurju v pokopani drž. veterinar Anton Uršič, za računskega uradnika specialne kmetijske šole v Mariboru računski uradnik srednje kmetijske šole v Mariboru Joško Sotler in za učitelja kmetijstva na specialni kmetijski šoli v Mariboru učitelj kmetijstva na srednji kmetijski šoli v Mariboru Josip Priol; v višjo skupino e pomaknena članica Narodnega gledališča v Ljubljani ga. Polonica Juvanová.

— Častni člani vseučiliškega združenja za Društvo narodov. Jugoslovensko vseučiliško združenje za Društvo narodov je izvelo na svoji zadnji seji za častne člane bivšega zunanega ministra dr. Ninčiča, predsednika Narodne skupščine dr. Periča, zunanega ministra dr. Marinkovića, narodnega poslanca dr. Vaso Jovanovića, stalnega delegata pri Društvu narodov Konstantina Fotiča, pomočnika zunanega ministra S. Pavlovića, rektorja beograjske univerze dr. Žužovića in vseučiliškega profesorja dr. Čorovića, dr. Djaio in dr. Aranđelovića.

— Mednarodni kongres inženjerskih zbornic. Od 9. do 12. t. m. se bo vršil v Pragi mednarodni kongres inženjerskih zbornic. Jutri vprizori opera Narodnega divadla na čast gostom Dvořakovo »Rusalko«, v soboto se bo vršil v praškem Mestnem domu družabni večer z umetniškimi programom. V nedeljo dopoldne se bo vršilo v Mestnem domu manifestacijsko zborovanje, na katerem bo predaval profesor Bertl o civilnem inženjerstvu in njegovem pomenu za kulturni in gospodarski razvoj države. To predavanje bodo prenašali po radiju. V ponedeljek sprejme prezident Masaryk v avdienci predsednike češkoslovaških in inozemskih inženjerskih zbornic. Kongres je posvečen enotni ureditvi problema civilnih inženjerjev in inženjerskih zbornic v srednjeevropskih državah, kjer obstaja institucija avtoriziranih civilnih inženjerjev.

— Izseljenjski kongres odgojen. 11. t. m. bi se moral vršiti v Zagrebu izseljenjski kongres, ki pa je bil radi tehničnih ovir odgojen. Delo za ustanovitve Saveza izseljenjskih organizacij se bo energično nadaljevalo.

— Kongres slovanskega gasilstva. Od 29. junja do 8. julija se bo vršil v Pragi kongres slovanskega gasilstva, združen z mednarodno gasilsko razstavo. Priglasile so se vse večje organizacije gasilcev slovanskih držav.

— Nahum Sokolov v Beogradu. Te dni prispe v Beograd predsednik eksekutivne svetovne cionistične organizacije Nahum Sokolov, ki bo sprejel od kralja in zunanega ministra v avdienci. Beograjski židje priredijo svojemu poglavarju velike manifestacije. Sokolov bo poročal kralju in zunanjemu ministru o obnovitvi židovske dijaspe v Palestini.

— Dnevi zdravja v maju. Po naredbi ministra za narodno zdravje priredijo higijenski zavodi vsako leto v maju v svojih področjih dneve zdravja, ki naj bi vzbudili med ljudstvom čim večje zanimanje za higijeno.

— Izseljevanje v Južno Ameriko. Ze lani se je število izseljencev iz naše države zelo pomnožilo, letos bo pa menda doseglo rekord, kajti prebivalci pasivnih krajev morajo hočeš nočeš s trebuhom za kruhom. Te dni se odpelje s parnikom »Marta Washington« okrog 100 izseljencev iz pasivnih krajev v Južno Ameriko.

— Izmenjava tračnic na progi Split-Knin. Kdor je potoval kdaj preko Knina v Split, mora priznati, da je bila ta proga skrajno zanemarjena. Zdaj so jo popravili in kmalu bodo vse tračnice izmenjane. Ostalo je še kakih 23 km, na katerih morajo izmenjati tračnice in proga bo v dobrem stanju tako, da se bo skrajšala vožnja od Zagreba do Splita skoraj za tri ure.

— Obetajo se nam hudi potresi. Aeronomski meteorološki in seizmološki amater Pera Manojlovič napoveduje močan potres, ki zadene nekatere kraje naše države 23. marca. Manojlovič pravi, da bodo ta potres zabeležili potresomerji morda že 20. ali 21. t. m. Močni potresi se nam obetajo po njegovem mnenju tudi 21. aprila in 19. maja. Na podlagi svojih opazovanj prihaia Manojlovič do zaključka, da bomo imeli letos skoraj vsak mesec potres. Manjši potresni sunki bodo zelo pogosti, močnejši se nam pa obetajo 17. junija, 19. julija in 2. oktobra. Zelo močan potres bo baje 30. oktobra. Kritična meseca bosta po Manojlovičevem mnenju november in december. Katastrofalen potres napoveduje Manojlovič za 28. novembra in 26. decembra. Upajmo, da se Manojlovičev proročanje ne bo uresničilo.

— Gradbena direkcija v Ljubljani opozarja vse interese na prvo odprto licitacijo za razširjenje in doizdajanje pralnice v državni bolnici v Sarajevu, ki se vrši na dan 23. marca 1928 ob 1. uri pri gradbeni direkciji v Sarajevu. Predračunska svota znaša Din 437.678.30. Natančnejši pogoji o tej licitaciji so razvidni iz oglasa, ki je

nabil na oglasni deski gradbene direkcije v Ljubljani, Turjaški trg št. 1-1.

— Organizacija humanitarnih zavodov Slovenije. S 1. aprilom t. l. ko stopi v veljavo novi državni proračun, prevzame ljubljanska in mariborska oblast vse humanitarne zavode v Sloveniji v popolno upravo. Zato bo ljubljanska oblastna skupščina na prihodnji plenarni seji razpravljala tudi o tem, kako izvršiti enotno upravo teh zavodov v obeh oblastih Slovenije.

— Radovljica. V soboto, dne 10. t. m. ob pol 7. zvečer se vrši v Sokolskem domu glasbena prireditev z raznovrstni sporedom. Med drugim se vprizori Mitinskega roparska pravljica »Volkašine«. Več razvidno na lepkih. Prireditve se ponovi v nedeljo 11. t. m. popoldne ob pol 4. 227n

— Slov. planin. društvo v Ljubljani naznanja zimskim športnikom in smučarjem, da je Erjavčeva koča na Vršču odprta ves teden do ponedeljka 13. t. m. Sneg za smuko izoboren!

— Podpornemu društvu slepih v Ljubljani so darovali: po Din 50: dr. Oblak, tu; Lackner Alfonz, Črnomelj; kapetan Fran Pintar, Cetinje, dr. J. Karlovšek, Celje; po Din 10: Gregorec L., Novo mesto; Seigerschmid, Naklo; Štribar Josip, Artiče; Megler Jakob, Ormož; Milnar Anton, Ormož; Gabrič Marija, Kranj; Goederer Josip, Želimlje; Jencić M., Loka; Dermota Jakob, Zelenik; župni urad Radovljica; Kladnik Alojzij, Kamnik; Inkret Marija, tu; Hranilnica in posojilnica, Vurberg; Fran Wisjan, tu; po Din 30: Podbevšek Jernej, Kostanjevica; Jagodič Josip, Celje; Polak Rado, Ormož; po Din 15: Plemelj L., Mlino; Hranilnica in pos. Bloke; po 25 Din: Posojilnica Dol; Solaj I., tu; dr. A. Kaiser, tu; Šerjak Jernej, tu; Hranilnica in posojilnica Svečina; Hranilnica in posojilnica, Spodnja Poljskava; Din 300: Golob Fr., Vič, v počaščenje spomina pokojnega g. Rožekovića.

— Vsem plemenitim darovalcem najiskrenejša hvala!

— Iz Novega Sada izgnana morilnistka Slovenka. V Novem Sadu se je pojavila pred dnevi elegantna dama, ki je vzbujala povsod izredno pozornost. Dama je posetila vse novosadske zdravniške ter lin tožila o težki živčni bolezni. Zdravniške je prosila, naj ji dajo recepte za morije. Njen nastop se je zdel policijski sumljiv, zato je uvedla poizvedbe. Ugotovila je, da je lepa dama nčerka nekega sodnika iz Slovenije. Franciška R. Ze 16 let je od doma ter je kot varijetna igralka prepotovala vsa velika mesta Evrope. Bila je tudi v Afriki in v Kairu ter se je vdala morfinizmu. Sama pravi, da ne more brez morfija več živeti. Novosadska policija je odredila njen odgon v Slovenijo.

— Pustolovec Dimitrijevič odmgnilo. Na Slovaškem se je pojavil pred leti neki Dimitrijevič, ki je uzgaljal razne lopovščine in se izdajal za jugoslovanskega kapitana, zdaj za diplomata, politika itd. Slednje so ga oblasti aretirale in obsodile radi javne razallive poslanca Rudaya za 4 mesece ječe in 2000 K denarne globe. Dimitrijevič je vložil ničnostno pritožbo, o kateri je razpravljalo že pred mesecem vrhovno sodišče v Brnu, ki je pa ob sodbo potrdilo. Toda Dimitrijevič se ni dal zapreti, pa tudi denarne globe ni hotel plačati. Popihal jo je baje v Carigrad, od koder se najbrž ne namerava vrniti med Slovake, kjer je tako imenitno zastopal Jugoslavijo.

Kristolič-Bučar: Bluze, otroške obleke!

Chinoferrin

kina-vino z železom, najučinkovitejše sredstvo proti slabokrvnosti. — Dobiva se v vsaki lekarni. 37/T

Iz Ljubljane

—lj Svečanost v proslavo 78. rojstnega dne g. prezidenta Češkoslovaške republike dr. T. G. Masaryka v soboto 10. marca t. l. ob pol 21. zvečer v veliki dvorani Kazine. Na prireditvi slovenska izročitev reda Belega leva ge. Franji Tavčarjevi. — Spored: 1. Titi: Slovanska uvertura, igra godba dravske divizije. 2. a) Pozdrav predsednika b) Deklamacije: Ant. Aškerc: »Mi vstajamo!«, recituje Julijka Burianova. Trkanova: »Jirkovo pčanie, recituje Jirka Mikyška 3. Smetana: »Hubička, godba. 4. »Masaryk o Slovanstvu, predava Rasto Pustoslavšek. 5. Emil Adamič: »Da sem jaz pitčica, »Fantus, poje Zbor učiteljskih vodstvom skladatelja prof. Adamiča. 6. »Masaryk in žene, predava konzul Češkoslov. republike dr. Fr. Resl. 7. Slovenska izročitev češkoslovaškega reda Belega leva ge. F. Tavčarjevi 8. Petras: Češke pesmi in plesi, godba. 9. Hrvatska narodna »Devojka je ruže brala, J. Pavčič: »Jezdec, Poje Zbor učiteljskih. 10. Pahor: »Slovanski svet, godba. Po sporedu prosta zabava Vse, ki spoštujejo v prezidentu dr. Masaryku velikega človeka, misleca, znanstvenika, politika in državnika, ljudno vabimo na to svečanost. — Jugoslov.-češkoslov. Liga, Ljubljana. — Češkoslovska Obec, Ljubljana.

—lj Neokusna šala ali zloba. Danes dopoldne so se razširile po Ljubljani senzacionalne vesti o samomoru veleuglednega slovenskega veleindustrijalca, o katerem se je govorilo, da se je na svojem domu ustrelil. Informirali smo se na vse strani in izvedeli, da je ta vest izmišljena. Baje si je nekdo dovolil v veselje družbi v Unioni neumestno šalo, ki je služila za podlago govoricam o samomoru odličnega veleindustrijalca. Dotični veleindustrialec je odpotoval že v ponedeljek po opravih v Beograd. Oni, ki je lansiral to vest v javnost, zasluž, da bi mu pošteno zavezali jezik. Tudi šale imajo svoje meje, a če so vrhu tega še zlobne, so vredne tem hujše obsodbe.

—lj Magistrat, napravi rodi! Pišejo nam: Trgovska in obrtna zbornica v Ljubljani je postavila na koncu Bleiweisove ceste ve-

liko stanovanjsko hišo. Preko zame je delo počivalo, a pred novo hišo so ostale jame in kupi, da je boja mmo že nekaj mesecev sploh nemogoča. Človek se lahko pone-sreči, ako ne gazi po največjem blatu okoli po ovinku po cesti. Mislim, da bi magistrat lahko prisilil zbornico, da začasno uredi hodnik pred svojo hišo vsaj v toliko, da bi ljudje mogli brez nevarnosti mimo. Pro-met je prav tam več, saj hodijo ljudje v tobačno tovarno in na Vič ali v nasproti smeri v gledališče in sploh v mesto. Pro-simo torej, da magistrat tudi napram tr-govski zbornici izvalja določbe mestnega gradbenega reda v interesu javnosti.

—lj Kje so naši cestni nadzorniki? Po-račajmo nam: Menda bi bilo treba de-centra-lizacije tudi na našem magistratu. Zdi se, da nna le enega ali dva cestna nadz-ni-ka za vse mesto. Moža tičita v blatu ali prahu, da ga že nič več ne vidi in ne ču-tita. Ako pa je več teh nadzornikov, so pač vsi otopeli. Drugače si ne moremo raz-lagati, da ne opazijo, da požiralniki ne po-žirajo vode, ki se zbira v ogromne luže, da so vsi prehodi utonili v blatu, da se kupi blata iznova razlezaio in ne odvažajo ter da so se marsikje poti in ceste izpre-menile v neprebodno močvirje. Sredi me-sta je vse lepo tlakovano in asfaltirano ter očejeno. Toda nihče se ne pobriga za Pru-je, za Igriško ulico, Gregorčičovo cesto ter sploh za predmestja. Naši cestarji sami ni-česar ne opazijo, naši cestni nadzorniki pa ne prihajajo niti vsak teden enkrat v vsak okraj, da bi videli, kje je treba nujno od-rediti osnaženje. Zdi se mi, da bi bilo treba nad cestarji energičnejšega nadzorstva in decentralizacije.

—lj Načelnik stanovanjskega oddeska na magistratu g. obč. svetnik Likozar spre-je-na stranke vsak torek in četrtek od 10. do 11. in v petek, kadar ni seje, od 18. do 19. ure. Na svojem stanovanju nikogar ne sprejme.

—lj Tržni in sejmski dan v Ljubljani. Včerajšnji tržni dan je bil izredno živahen. Živilski trg je bil dobro založen z vsemi potrebščinami. Krompir je bil v večji mno-žini na prodaj, dočim ga je doslej primanj-kovalo. Še vedno je na trgu mnogo doma-čih jabolk, ki jih prodajajo po 4 do 7 Din kilogram. Tudi včerajšnji sejem — prvi v tem mesecu — je bil izredno živahen in je bilo sklenjenih več dobrih kupčij. Na sejm so se po dolgem času pojavili tudi ino-zemski kupci. Za Italijo je bilo kupljenih nekaj krav, za Avstrijo (Koroško) pa več parov konj. Na sejem je bilo prignanih 472 konj, 103 voli, 56 krav, 16 telet in 180 prašičkov za rejo. Sezona za prašiče je prišla: r so bili večerj skoraj vsi prožani. Pro-danih je bilo: 85 konj, 78 volov, 43 krav, 15 telet in 169 prašičkov. Cene so ostale neizpremenjene. Samo par lepš volov je bil prodan po 9 Din kg zive teže, dočim so bile cene neizpremenjene in sicer: voli I. 8.50, II. 7.50, III. 6.50, krave debele 5—6, krave — klobasarice 3—4, teleta 10—11, prašički za rejo po kakovosti in velikosti od 200 do 300 Din.

—lj Električna ura na Aleksandrovi ce-ssti. Po prvotnem načrtu bi imela družba Jugo Siemens postaviti električno uro tudi na vogalu Gledališke ulice in Aleksandrove ceste pri palači Trbovelske premoške družbe. Železni steber in uro so že po-stavili. Občinski svet pa je sedaj sklenil, da se ima ta ura postaviti na kakem pro-metnejšem kraju, kjer je živahno križišče cest. Zato so danes jutraj odstranili steber in uro pri TPD. Mogoče postavijo to uro nekoliko višje na Aleksandrovi cesti, to je na prostoru, kjer se stikata Aleksandrova in Bleiweisova cesta. Prav je, da so od-stranili uro z Aleksandrove ceste, ker bi s tem naša glavna promenada prav nič ne pridobila, pač pa na celotnem vtisu iz-gubila.

—lj K. o. SDS na Viču ima v petek ob 8. zvečer v gostilni »Na pošti« odborovo sejo z važnim dnevnim redom. Vabljeni so vsi odborniki vsi občinski odborniki »Na-predne gospodarske stranke« ter ostali so-mišljeniki.

—lj Opozorilo. Podpisana zadruga ob-vešča s tem cenj. odjemalce, da dobivajo trgovci s kurivom vsled omejitve obrata v trbovelskem rudniku le nezadostne ko-ličine premoga, vsled česar žal ne morejo postreči svojim naročnikom. — Zadruga tr-govcev s kurivom v Ljubljani. 229n

—lj Ruska Matica. V soboto dne 10. marca se bo v balkonski dvorani univerze vršilo predavanje univ. prof. v pokolu dr. Nikolaja Bubnova o predmetu: »Kako so rastle naše številke?« Začetek ob pol 19 uri. Vstop prost.

—lj Dramatični odsek Uduženja volnih invalidov prirediti v soboto 10. t. m. v sa-lonu gostilne pri Jerneju na Sv. Petra ce-ssti spevoigro v treh dejanjih »Kovačev študen-t, in burko v enem dejanju »Kdo je bla-zen?« Začetek točno ob 8. uri zvečer. Vabimo k občini udeležbi. 226n

—lj Ljubljanska ženstvo vabimo, da se se mnogoštevilno udeleži nocojšnjega pre-davanja ge. Vanje Gospodinove: O belgarski ženi in o težnjah današnjega žen-stva v obče v veliko dvorani Uniona.

—lj Sploš. žen. društvo. —lj Sentpeterski podružnici Družbe sv. Cirila in Metodja imata 10. dne marca 1928 v gostilni g. L. Zupančiča svoj obični zbor, h kate emu se vsi prijatelji Družbe va-bijo. 228n

—lj Vreme. Jutraj je bilo močno me-gno. Dopoldne se je počasi megla razgla-la, na kar je zastalo solnce. Včeraj je še ne-koliko deževalo. V zadnjih 24 urah je padlo v Ljubljani 8 mm dežja. Barometer še ved-no pada. Snoč ob 20. le kazal 762.3, termome-ter 5.6° C nad ničlo, danes jutraj baro-meter 760.5, termometer 2° C nad ničlo.

—lj Zamenjan dežnik! Dotični odbornik društva »Sočec, ki je na zadnji odborovi seji v Ljubljanskem dvoru zamenjal de-žnik na lavi svoj naslov v pisarni predse-dnika dr. Dinka Puca.

—lj Razne tatvine. Posestnikov sin Franca Boh iz Grosuplja je včeraj prišel v Ljubljano ter hotel kupiti pri nekem sed-

Triumfiraj!

Lepa polt je za triumf uspeha več vredna, kot vse druge lastnosti, ki jih zamorejo imeti ženske. Z Elida Favorit milom je sedaj njihova nežna polt zasigurana. Velik priročen kos, lepo zaviti, čudovito skozi in skozi parfimirano, prijetno in osvežujoče

ELIDA Favorit MILO

larskem mojstru nov konjski komat. Začudil se je pa zelo, ko je zagledal pri mo-stru komat, ki je bil njegovemu očetu pred tremi meseci ukraden. Moister je izjavil, da mu je komat prinesel na prodaj neki kmečki fant. Zanj je dal 650 Din. Lne do-tičnika si je sicer zapisal, toda ne ve, kam je dal listek. Deček je imel pri sebi tudi ne-ko sodno povabilo. Posestniki Tereziji Zi-danovi na Selu je neznan tat odnesel iz kozo-lca na polju ob tovarni »Saturnus« 9 lat, vrednih 120 Din. Late je tat baje po-kuril.

— Nesreče. V ljubljansko javno bolni-co so od včeraj do danes dopoldne pripeljali 4 ponesrečence. Posestnikova žena Marija Janežič v Grosuplju se je že 17. februar-ja t. l. usekala v levo rčgo. Doma so zdravi-li rano s raznimi zelišč, tako, da se je inficirala in je bil. Janežičova sedaj pri-lijena »skati zdravnišk« pomoči v bolnici.

— Delavec pri lesni tvrdki Burkelca v Mek-njah pri Kamniku Fran Sitar je bil včeraj zapolen pri skladanju hlodov. Pri tem mu je po nesreči padel debel hlod na desno nogo ter mu je zmečkal pod kolenom. Pri »Obnovi« v Zireh zaposleni delavec Miha Sitar je padel z nasipa ter dobil težke no-tranje poškodbe. Janes Pintar, drvar pri družbi »Jezerak« v Kranju, se je močno usekal v desno koleno.

—lj Maševalec pobijaš šip. Rodbina tr-govskega potnika Antona Stigarija, stan-ujoča na Zrinjskega trgu št. 2, se je danes okoli 2. zelo razburila, ko so zaženketale šipe na oknu. Neznani zlikovec je namreč vr-gel v okno debel kamen, ki je razbil dve šipi. Pravijo, da je to napravil neki mlade-niš iz maševanja, ker mu je bil zabranjen dostop v družino. Povzročena škoda znaša 160 Din.

—lj Drobni policijske kronke. Policija je od včeraj do danes zaprla pet oseb, me-d njimi neko M. K. radi tatvine papirja, ne-kega Jakoba radi izgreda in pijanosti v lokal, nekega brezposelnega delavca radi tatvine 60 kg premoga na škodo državne železnice, neko vlačugo in nekega berača. Policiji so bile prijavljene 3 tatvine in ne-ka večja golufija, ki pa še ni popolnoma pojasnjena. Gre za 1000 Din. Prijavljena je bila dalje 1 poškodba tuje lastnine, 2 po-nočnjaka radi kaljenja nočnega mira, 3 last-niki psov radi paslega kontumaca, 2 gostil-ničarja radi prekoračenja poljske ure in 8 voznikov, oziroma avtomobilistov radi prestopka cestnopoljskega reda.

Iz Celja

—c Porota. Ludovik Kovačević je bil oproščen, ker so porotniki zanikali vpraša-nje glede hudodelstva tatvine. — Anton Potočnik iz Marjereke je bil oproščen hudodelstva požiga, obsojen pa radi golufi-je na 4 mesece težke ječe. O obeh slu-čajih smo že obširno poročali. S tem slu-čajem je bilo porotno zasedanje končano.

—c Ljudsko vseučilišče. V ponedeljek 5. t. m. je predaval dr. E. Mejak o naši

ustavi. Kot novo nam je podal pregled zgo-dovine naše države. Drugič bo predaval o ustavi sami. Predavanje je bilo lepo zasno-vano in so mu poslušalci z zanimanjem sle-dili.

—c Mestno gledališče V nedeljo, dne 11. t. m. se vprizori ob 16. uri »Divji lovec« kot ljudska predstava pri znanih cenah.

—c Srednjošolski šivski in kramarski sejem se vrši v Celju v soboto, 17. marca.

—c Okoliški občinski zastop ima v ne-deljo 18. marca redno občinsko sejo

Orgije in spolna perversnost

V sicer puritanskem Potsdamu je bil te dni odkrit velik družabni škandal, v katerega so zapletene ugledne osebe iz najvišjih potsdamskih krogov. O afe-ri na dolgo in široko poročajo berlins-ki listi, vendar do sedaj še niso znane podrobnosti. Orgije so se vršile v ho-telu »Kaiserkrone«. Policija je dognala, da so se v hotelu odigravale nočne orgije, naga dekleta so plesala med pi-janimi gosti, Bahuš je slavil triumfe. Policija je lokal zaprla in aretirala več oseb, ki so pri aferi najbolj kompro-mitirane. Zanimivo je, da so bila de-kleta, ki so plesala naga, večinoma iz boljnih rodbin. Obetajo se še senzaci-jonalna razkritja.

Tudi v Welsu v Avstriji so prišle te dni na dan razne nemoralne stvari. V zvezi s tem je policija aretirala ju-rista Frana Huberja iz Gradca, ki je baje v svojem stanovanju prirejal or-gije, zlorabil je pa tudi več nedoletnih deklic. Policija je prejela anonimno pi-smo, da je Huber velik razuzdaneec, obenem pa ji je anonimni pisec poslal tudi celo kopico raznih pornografskih slik, na katerih so večinoma naga de-kleta. Dočim sedi Huber v zaporu, je zbral njegov odvetnik material, na podlagi katerega hoče dokazati, da je njegov klient nedolžen in da je postal samo žrtev osvete. Anonimna pisma in slike je poslala policiji neka prej-šnja Hubrova ljubica, in sicer iz osvete, ker se zanjo ni več ogreval, pač pa je navezal stike z nekim drugim de-kletom. Ker je dekle vedelo, da hrani Huber doma take fotografije, se je splazilo za časa njegove odsotnosti v njegovo stanovanje in mu slike ukrad-lo.

Na drugi strani je pa res, da so k Hubru zahajala mlada dekleta iz Welsa, in to celo iz najboljših krogov. Po-licija ima namreč v rokah razne foto-grafije, ki Hubra zelo obremenjujejo. Zanimivo je, da je tudi monakovska policija zahtevala izročitev Hubra z motivacijo, da je bil tudi v Monako-vem zapleten v razne protinravne afe-re.

O dveh primerih razuzdanosti in perversnosti poročajo tudi iz Slovaške. Gre za zlorabe mladih šoloobveznih deklet po učiteljih. Prvi tak primer je bil odkrit v Filakovem, sedaj pa je po-licija tudi v Roznovem aretirala ta-mošnjega profesorja risanja Okruhli-oo, ker je imel intimno razmerje s svo-jimi učenkami. Istotako je bil radi sličnih deliktov v Ungvaru prijet profesor grško-katoliškega seminarja Karl Hadzega, ki je oskrnil več deklet v starosti 9 do 12 let. Največji obseg pa je zavzela afera madžarskega učnika lista »Svojce«, ki je zlorabil 24 otrok.

—c Dobave. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 9 t. m. ponudbe glede dobave barva za brzojavne aparate (vzorec na vpogled pri prometno - komer-cijelnem oddelku te direkcije). — Strojni oddelk direkcije državnih železnic v Ljub-ljani sprejema do 13. t. m. ponudbe glede dobave kolčnih sode. Predmetni oglasl so v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in indu-strijo v Ljubljani interesentom na vpogled.

Petr Soljurg:

Boljševiški vohun

Roman

Zato ni čuda, da je Blackmoore zelo previdno razpečal pismo.

Tudi pismo je bilo originalno.

— Gospod, — se je glasil kratak uvod.

— Predno začnete čitati moje misli, morate vedeti, kdo sem.

Pišem se Oliver Mac Lean in sem pustolovec.

Zdi se mi, da vam moje ime in poklic ne pojasni, kaj me je gnalo, da sem vam poslal to pismo. Toda s tem si morem beliti glave, kajti ime in poklic nista glavni povod, da vam pišem. Govoriti hočem o nečem drugem.

Blackmoore je prečital prvi odstavek in naenkrat se mu je zdelo potrebno odločiti očala in jih dobro obrisati. Pri tem je opazil, kako ga domači radovedno gledajo. Na večerjo in rodbino je sploh pozabil. Da popravi to ne-taktnost, je svetloval ženi in otrokom, naj mirno nadaljujejo z večerjo češ, da v pismu ni nič važnega.

— Že dolgo se zanimam za vašo borbo z Ibrahimom Mordetom, — je nadaljeval Mac Lean. — Ne zamerite mi, če si dovoljujem malo kritike. Saj veste, da kritika nikoli ne škoduje seveda če je nepristranska. Povedati vam moram da se ne strinjam povsem z vašim nastopom v tej zadevi. Vi in vaši kolegi ste ravnali sicer zelo previdno in tudi preiskava je bila temeljita, vendar se mi pa zdi, da ste še vedno v mrežah duhovitega sleparja ki ga žal teži zločinski prokletstvo, kar mu zelo škoduje.

Omenjam to, ker pomeni njegova obremenjenost iz vidika družabne etike veliko izgubo ustvarjajočega genialnosti za človeštvo. Pa to kot rečeno samo mimogrede.

Vaše metode po katerih skušate ugotoviti iz danih premis dejstva, so morda same po sebi dobre, toda stare. Morda vas spravi moja kritika v slabo voljo, morda mojega pisma sploh ne boste hoteli čitati do konca. Ljudje ne trpe da bi jih kdo kritiziral. Naj bo. Na oboje sem pripravljen, mislim pa, da bo v interesu vas samih in vlade, če moje pismo prečitate.

— Čuj mnenje vsakogar, toda sodbo si prihrani, — svetuje duhoviti Shakespeare. Jovenal pa pripominja: vonj pridobitve je prijeten, pa naj gre za karkoli.

Torej, dasi nisem na tej zadevi neposredno interesiran, vendar slutim, da odkrijete naposled vse, kar je Ibrahim Mordet želel, da bi bilo odkrito in kar je za vas že vnaprej pripravil, kajti verjemite mi, da nastopa proti vam kot mož, ki je imel že pred leti veliko prednost pred vami. Poznal je namreč vašo taktiko in orožje, dočim je postavil vas pred svoje neznanu delo. Pravim vam, da boste imeli uspeh, seveda samo pod pogojem, da opustite pri preiskavi zastarele metode.

Izvolite o tem razmišljati. Zagonetno življenje Ibrahima Mordeta me zelo zanima, ker sem pustolovec in že po naravi romantičen. Rad bi ponudil vladi svojo pomoč, toda pre-

dobro se poznam. Vem namreč, da bi vladni gospodi pri prvi priliki zabrusil v obraz, kar ji gre. Ne rečem, da so vsi enaki. So pa žal na krmi ljudje, ki ne spadajo tja. In zato z vlado nočem imeti opravka.

Ne delam za dobiček, slavo in čast, marveč iz ljubezni do velike nevolje in poguma. Čutim v sebi dovolj moči, da stopim v teh odločilnih trenutkih na plan. To je v krvi mojega rodu. Toda pri delu moram biti povsem svoboden in neodvisen. To bo za vas najbrž težak pogoj. Na vas je ležanje, ali bo Mordet razkrinkan in kaznovan, ali pa bo nemoteno uganjal svoje pustolovščine in begal vso našo javnost. Pot do tja najdem sam, kadar bo treba. Razmišljajte, prosim tudi o tem.

Oliver Mac Lean,
18 Street 13.

Na levi strani podpisa je bil zopet onj originalni pečat, pod njim pa pripis:

— Mordet straži s svojimi pomagači vaš dom in ima zaupnika med uslužbenci vašega urada.

Pazite, da ne pride to pismo v tuje roke!

Načelnik policijskega departementa se je še enkrat ozrl na originalen pečat, potem je pa skrbno spravil pismo.

Po glavi so mu rojile najrazličnejše slutnje, domneve in misli, vendar je pa ohranil pred domačimi mirno kri.

Po večerji je izjavil, da je truden in da pojde takoj spat. V spalnico si je dal prinesiti kup novin.

Vresnici je pa sedel še dolgo po polnoči za pisalno mizo in razmišljal, kaj bi pomenilo to čudno pismo. Ali mu je pisal neznan prijatelj, ali pa mu je hotel ta vražji Mordet nastaviti novo past?

XVII.

Kaj sodite o temle pismu? — je vprašal Blackmoore drugi dan prefekta Toma Harrysa, ko se je vrnil iz daktiloskopskega oddelka in mu pokazal pismo, ki so ga prav kar proučili strokovnjaki.

— Mordetova roka ga ni pisala, to smo ugotovili. Oglejte si ta originalni pečat.

Prefekt je vzel pismo in ga prečital. V občevanju z Blackmoorem je bil Harrys zadnje čase zelo ošaben in samozavesten.

— Ta dečko je predrzen, da nas bog varuj, — je mrmral pod nos. V pismu izražena kritika mu ni bila nič kaj po volji, vendar je nekatere odstavke ponovno prečital.

— Da sem na vašem mestu, bi ne stavil na tako karto počenega groša, — je dejal samozavestno. — To pismo je pisal domišljav pustolovec ki se dobro zaveda, kaj hoče. Vrzite pismo proč, saj je vendar jasno, da se ta slepar norčuje iz vas.

Harrys je izgovoril te besede zaničljivo.

Blackmoore je razmišljal o pismu pozno v noč, pa se ni mogel odločiti, kaj storiti z njim. Slednjič je sklenil sto-

riti tako, kakor mu e svetoval Harrys. Vrgel je pismo v koš.

Takoj je čutil, da se je iznebil nečesa, kar mu ni bilo ne prijetno, ne zoperno. Pismo je moglo biti svarilo ali pa dober nasvet. Blackmoore ga je vrgel proč in napravil s tem križ čez dogodek, o katerem ni hotel več razmišljati.

Drugo jutro je poslušal Harrysov raport, v katerem ni bilo nič posebnega. Nato sta se odpeljala v kaznilnico v Canon, da se prepričata, kako napreduje preiskava. Proti večeru se je vrnil Blackmoore domov. Noč je minila mirno.

Drugi dan je prišel v urad nervozen in izmučen. Vso noč ni zatisnil očesa. Premetaval se je po postelji in gnal od sebe težke misli, ki so mu rojile po glavi. Prečutih noči njegov organizem ni bil vajen in zato ni čuda, da je prišel v pisarno tako utrujen.

V svojem poklicu je imel opraviti že z nešteti kriminalnimi zločinci, toda še nikoli ni naletel na take ovire, še nikoli ni stal pred tako zagonetko.

Duhomorna preiskava ni imela nobenega uspeha. Edini, ki bi mogel to zagonetko pojasniti, je bil vratar Helmer, ki so ga na neprestano zasliševanja fizično in duševno tako izčrpala, da so ga morali prepeljati v bolnico. Psihiatri so svetovali policiji, naj ga pusti pri miru, sicer utegne zblazniti.

Blackmoore ni hotel verjeti, da je mož res tako nevarno bolan.

Posetil je Helmerja v bolniški celici in bil je zelo presenečen, videč nekaj tako krepkega zdravega in veselega moža v najboljši dobi vsa izčrpanega, onemoglega in obupanega. Helmer je bil podoben starcu, ki ga je življenje strlo, dasi je bil star komaj petdeset let.

Globoko zamišljen je zapustil načelnik policijskega departementa bolnico in se napotil v spremstvu prefekta Harrysa domov. Vso pot je molčal, kar ni bila njegova navada. Harrysa je nekaj tako jezilo, da je bil kar zelen od jeze. Tudi on je molčal in čakal, da izpregovori Blackmoore prvi. Toda Blackmooreu očitno ni bilo do praznega besedičenja. Težilo so ga skrbi in o njegovi samozavesti ni bilo duha ne sluha.

To se je dogajalo zelo redko. Začel je razmišljati, da ni morda kritika v Mac Leanovem pismu umestna. Kaj če bi kljub Harrysovemu zasmehovanju poizkusil s tem pustolovcem? Morda bi kazalo poklicati ga na pomoč tajno. Kakšna nevarnost bi mu mogla pretiti od te strani? Nobena. Če stoji za to ponudbo Mordet, ga bo treba previdno razkrinkati, če pa Mordet s pismom nima nič opraviti, je vredno vsega uvaževanja. Morda je to zadnji poizkus, morda zadostuje najmanjši neuspeh, pa bo njegova uradniška kariera uničena. O tem je Blackmoore razmišljal vso pot.

Avtomobil se je ustavil pred vladno palačo. Blackmoore se je molče poslovil od prefekta in hite v svoj kabinet, da se prepriča, če je vse v redu. Zadnje čase je postal mož zelo nezaupljiv. Vedno se mu je zdelo, da ga nekdo pri delu opazuje ali da mu celo streže po življenju.

— Gospod šef, iz ministrstva so telefonirali, da morate priti takoj k vladnemu komisariju, čim se vrnete, — je dejal pisarniški ravnatelj.

Zagoneten umor pariškega draguljarja

Umor mladega pariškega draguljarja Gastona Truphema, čigar truplo je našel neki voznik zvezano in polito z bencinom v gozdu pri Armenvilliers, pristiwa pariška policija med najzagonetnejše kriminalne zločine, kar jih pozna francoska kriminalistika zadnja desetletja. V soboto je bil dosežen z preiskavi važen uspeh. Kakih 10 km od Oroir la Ferriere so našli v jarku ob cesti svrtnik umorjenega draguljarja. Na tej cesti so opazili tudi avtomobil temnorjave barve, v katerem je bilo po izpovedbah prič pripeljano truplo nesrečnega Truphema. Preiskava se suče v glavnem okrog tega avtomobila, ki je vozil po menjeni cesti v času, ko so našli truplo. Avtomobil se je ustavil v sredo zjutraj pred garažo v Meaux. Sofer in dama, ki se je vozila z avtomobilom, sta vprašala, kako se pride po najkrajši poti v Pariz. Lastnik garaže je odgovoril, da vodi najkrajša pot preko Claye, torej preko kraja, kjer je znani milijonar Guyot zadavil damo z zelenimi očmi. Sofer je izjavil, da noče voziti preko Claye. Lastnik garaže ga je ponovno opozoril, da je to najkrajša pot. Dama je nato namignila soferju, ki je pripomnil, da nočeta potovati v Pariz, marveč v Montreuil.

Za uspeh preiskave je zelo važna izpovedba neke priče, ki se je zglasila na orožniški postaji v Melounu in ki je videla morilčev avtomobil, najbrž pa tudi morilca. Priča, lastnik garaže, je izpovedala, da je prodala štiri posode bencina zločincu, ki je pozneje rabil ta bencin, da je polil truplo svoje žrtve. Z bencinom polito truplo je zažgal in vrgel v jarek. V sredo zjutraj se je ustavil avtomobil blizu garaže. Sofer je izstopil in zahteval tri posode bencina. Lastnik garaže mu je dejal, da bencina v posodah običajno ne prodaja in da ima v garaži samo tri stare posode. Toda neznanec se ni dal odpraviti. Slednjič je bilo njegovi želji ustrezeno. Napolnili so mu štiri posode z bencinom. Lastnik garaže mu je dal tudi ovojni papir modre barve, da bi zavil posode. Enak papir so našli na cesti blizu trupa. Papir je hotel lastnik garaže sam odnesti v avtomobil,

toda sofer ga je ustavil z energično kretnjo, češ, naj se nikar ne trudi. To se je zdelo lastniku garaže sumljivo in začel se je zanimati za avtomobil, ki ga je orožnikom točno popisal. Čudno je tudi, da sofer ni pustil lastnika garaže k avtomobilu, ko mu je hotel po odbitku stroškov za bencin vrniti nekaj frankov.

Policijski uradniki iščejo tudi trgovino, v kateri je neznan morilec kupil štiri metre blaga, v katerega je zavil truplo. V petek so obvestili pariško policijo, da se je ustavil avtomobil temnorjave barve v Argenteuillu. Iz njega sta izstopila gospod in dama, ki sta kupila novine in čitala poročilo o zagonetnem umoru na cesti pri Ozoiru. Nato sta naglo sedla v avtomobil in oddirjala proti Pontoisu. Ondotni komisar je bil takoj telefonično obveščen in v hipu, ko je njegov tajnik sprejemal obvestilo, je privozil mimo v divjem diru avtomobil temnorjave barve. — Orožniki so planili v svoj avto in skušali zasledovati sumljivi avtomobil, toda na križišču so izgubili smer. Zdi se, da sta morilca izpremenila smer in prispela v Pariz z druge strani.

Pariška policija se je tudi zanimala, kako je umorjeni Gaston preživel usodo ni dan. Zjutraj je govoril z draguljarjem v ulici Lafaiette, potem je pa telefoniral svoji prijateljici Van Severeno, ki ji je sporočil, da je zaposlen in da ne more priti k nji. Nato je odšel v banko in dvignil 35.000 frankov. Po leg denarja je imel pri sebi tudi mnogo draguljev v vrednosti nad 1 milijon frankov. Iz banke je odšel v neko trgovino, kjer je govoril s trgovcem. Zdelo se je, da se mu zelo mudi, ker je moral popoldne oddati svojemu upniku 35.000 frankov. Pozneje od Truphema ni bilo duha ne sluha. Obdukcija je pokazala, da je bil Truphemov želedec popolnoma prazen. Vse kaže, da gre za roparski umor, in da je morilec dobro vedel, da ima Truphem pri sebi denar in dragulje. Policija išče tudi moža, ki so ga videli čisto v Truphemovi družbi v nočnih lokalih in čigar ljubica je bila plesalka. Čudno je, da je ta mož s svojo ljubico takoj po umoru izginil iz Pariza.

Hitite, da ne zamudite! Ogromen uspeh! Danes zadnjikrat!

Publika je enoglasna v sodbi, da so

TLAČANI

najboljši rusko-nemški film te sezije.

V glavnih vlogah MONA MARIS, HEINRICH GEORGE, OSKAR HOMOLKA, MARRY HAHN in drugi zvezdniki «Ufe».

Vsako si naj ogleda ta divni spored! Predstve danes ob 4., pol 6., pol 8. in 9.

Rezervirajte si takoj potrebne vstopnice!

Telefon 2124

ELITNI KINO MATICA

Hiromant

Prišel za kratko dobo. Pove prošlost, sedanost in bodočnost. Sprejema od 10. do 12. in od 3. do 6. V. Timofejev, Ljubljana, «Hotel Lloyd», soba 10. 442

Nakup zlata, srebra,

platine, srebrnih kron in zlatenice denarja. — Tovarna za ločenje dragih kovin, Ljubljana na VII. Sv. Jerneja cesta št. 8.

Kompletno pohištvo

spalnica ter kuhinjska oprema (vse iz mehkega lesa) — takoj naprodaj radi selitve. — Ponudbe pod «Dobro ohranjeno 441» na upravo «Slov. Nar.»

Gostilno na deželi

v večjem kraju na prometni točki iscem v najem; event. kupim z vsem inventarjem. — Dopisi pod «Gostilna/439» na upravo «Slov. Naroda».

Beli portland cement

„Medusa“ — dobavlja VILIBALD FUCHS, Praha XII, Italská 12, Č. S. R.

Učitelja glasbe

dirigenta

sprejememo v začasno službo od 2 do 6 mesecev. Nastop 1. aprila. Dokumente dovršenih študij in prakse priložiti prošnji na podpisano upravo.

V prošnji je označiti zahtevano mesečno plačo. Prošilec lahko postane stalen kapelnik

Uprava gradjanske glazbe METKOVIĆ (Dalmacija)

GIOVANNI BOCCACCIO

DEKAMERON

Prevel Dr. ANDREJ BUDAL

I. knjiga. Bros. Din 36.—, platno Din 42.—, ukusna daja na boljšem papirju polfranc vez. Din 100.— z ilustracijami.

II. knjiga. Bros. Din 36.—, platno Din 42.—, ukusna iz daja na boljšem papirju polfranc vez. Din 100.— z ilustracijami.

III. knjiga. Bros. Din 36.—, platno Din 42.—, ukusna iz daja na boljšem papirju polfranc vez. Din 100.— z ilustracijami.

Knjige se dobe v knjigarni Jiskovne Zadruga v Ljubljani, Prešernova ul. 54

Makulturni papir

kg à Din 4.—

orodaia uorava „Slov. Naroda“

ZAHVALA.

Za mnogobrojne izraze iskrenega sočustva ob priliki bridke izgube naše ljubljene, dobre mame, stare mame, tete in tašče, gospe

MARIJE GROSCHER

za poklonjeno krasno cvetje in vence, se vsem najtopleje zahvaljujemo. Posebna zahvala pa bodi izrečena č. duhovščini, častniškemu zboru ljubljanske garnizije, vsem zastopnikom raznih oblasti in korporacij, kakor tudi vsem številnim prijateljem in znancem za nadvse čašče sprejemstvo na njeni poslednji poti. Naša ponovna srčna zahvala vsem in vsakemu.

Maša zadušnica se bo darovala v torek dne 13. marca t. l. ob 1/2 8. uri v farni cerkvi Sv. Petra v Ljubljani.

Globoko žalujoči ostali.